

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Haza SIMONFFY-ház a város-
házával szemben

HIRDETÉNYEK.

Hirdetést pénz és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide tartoznak.

Hírdetetlen levelek csak ismét kezébe
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán

küldve:

Egész évre	10 ft — 30
Félévre	5 ft — 15
Negyedévre	2 ft 10 — 7
Egy hónapra	1 ft — 3

Hirdetési díj:

Öt-hasábsorosított sorozati beírásért 5 kr

Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr

Nyitólár 4 hasábsorosított sorozat 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Csütörtök, nov. 27.

233. szám

Válasz

„T” urnak hozzám címzett nyílt leve-
lére, a munka és munkáskéz közötti
egyensúly helyreállítása érdekében.

Tisztelt uram!

Megvallom, ki sé csiklandósna lá-
tom helyzetemet. Ön egy probléma nyil-
vános megvitatására szólít fel, pedig
maga mondja, hogy én a g y a k o r l a t
embere vagyok, tehát nem olyan ember,
a ki nyilvánosan és sikeresen pennát
forgatni szokott, hanem a ki e kérdés
hírapi megvitatását avatottabb kezében
óhajtáná látni. De hiába! Ön felszólí-
tott, Ön úgy szólván „hozzám szállott”,
és én méltányolván a megtisztelést és
felőlem nyilvánított ki nem érdemelt hi-
zelgő véleményét, ösmerem ke-
lességet, és magyar szokás szerint „állok
előbe.”

Uram! Ön előtt egy társnati vállalat
eszméje lebeg, mely a gazdag ter-
mékenységgel megáldott vidékek munkás
hiányát, a mostoha gazdasági viszonyok-
kal kitűző vidékeken létező munkás fe-
lesleggel egyensúlyozni lenne hivatva.
Bocsássa meg hádaylanságomat, ha erre
itt mindjárt bevezetésül azt válaszolom,
hogy: a mennyire az eszme kivihető,
annyira tényleg már régóta gyakorlat-
ban is van, a mennyire pedig még nem
volna gyakorlatban, annyiban — a le-
győzhetlen viszonyokba ütközve — életbe
nem léptethető — legalább nem nagy
lendületre való kilátással.

Hogy igazoljam ezen állításomat,
csak rá kell mutatnom a tényekre. Te-
sék csak Bihar- vagy Szabolcsmegyét
aratás idejében bejárni, és meg fog Ön
győződni, hogy ottan oláhoktól, itten tó-
tókól hemzseg a vidék, és hogy a nagy
aratási munkának háromnegyed-részét ezen
más vidékből importált munkáskéz végzi.
És ezen periodikus — minden évben is-
métlődő — népvándorlás sok helyen már
rendszeresítve is van. Ugyanis például
Erdélyben, a bérecek közötti oláh fal-
vakban, a bírák jóval az aratás előtt
conscriptió alá veszik a rendelkezésre
levő felesleges munkásokat, és ha egy
bihari gazda munkások beszerzése vé-
gett a faluban megjelenik, csak a falu-
házához fordul, hogy a bíróval szerződ-
hetik, annak a felpénzeket átadhatja és
maga a munkásokat szükségessé szám-
ban biztosíthatja. — Rendesen nem is a
gazda maga végzi ezen műveletet, a ki a
nép nyelvét sem tudja, hanem végzik
azt csekély fírad-ágdíjért közvetítők, kik
ismerik nemcsak a nyelvet, hanem a vi-
déket és a lakosokat is. — Es így meg
van tehát az is, a mire Ön reflectál,
meg van a k ö z v e t i t ő ü g y n ö k s é g i s .

Es így történt az a felvidéki tótok-
nál is, a kik gyakran minden felszólí-
tás nélkül — mint a g ó l y a tavasszal —
ugy kerülnek vissza a szokott munka
időbe, a szokott házhoz, a szokott sza-
bolesi gazdához.

Hivatkozhatunk közelebbi példákra
is; így a többek közt, hogy a hely-
beli c z u k o r g y á r mult télen 60
mezőkövesdi munkás-családot szerződte-
tt, akik tavasztól késő őszig itt kaszál-
tak, répát kapáltak, arattak és esépeltek,
és aztán minden mezei munkát bevégez-
vén megelégedve a tapasztalt bánásmód-
dal és a keresettel — és a munkaadó vál-
lalat megelégedésére is — haza indultak,
a jövő évi munkaidőre tervezett viszony-
lításig.

Példaként szolgálhatnak még az

ezerre menő famunkások is, a kik min-
den őszszel a szatmári és ugoesai erdőbe
léjőnek, az erdőidény alatt itt dolgoznak
és aztán tavasszal házi tűzhelyeiket ismét
felkeresik.

Telát megvan a természetes egyen-
súlyozás a munkás és munka között, és ha
annak még is van korlátja, melyen túl nem
mehet, az onnan van, hogy a hol a
felesleg ki van merítve ott a
forgalom, a kivétel is ha-
tárttalál.

Hogy pedig Karcagyon miért 2 ft
a nap-zám a nagy munka dényben: az
ugyanazon a közgazdasági törvényen ala-
pul, melyen minden más cikknek értéke
nyugszik, t. i. a kínálat és keres-
let viszonylagosságán. Es azért van az,
hogy most télen a munkaszünet idejében
Karcagyon is 30—40 kr jezár a nap-
zám, júniusban pedig, a mikor elég kéz
elő nem teremthető az országban, hogy
idejében learahassunk: 2 forintra rug.
Ez így van, és így le-z mindig, míg az
ország több munkaerővel nem rendelke-
zik; ezen eset pedig csak akkor állhat
be, ha a munkaerő más országok-
ból i m p o r t á l j á k .

Es itt már elérkeztem volna azon
pontra, hol pozitív indítványokkal kellene
felépnem, és én veszem a okot az ön
saját gondolkodó környezetéről: a „Ká-
rolyiaktól”, azon előrelátó grófi családól,
mely a württembergi svábok betelepítése
által uradalmait, egy csupán legeltetésre
használható volt pusztából, a legszebb
culturának örvendő, és virágzó, népes
falvakkal körüvezett mintagazdaságá-
emelte. Utánozzák ezt a mi többi nagy-
jaink, és a hiányon segítve lesz. — A
Zichyek, az Andrásyak, a Deg-nfeldek,
és a többi mágnás családok telepítsék
be a csángókat, de nem a tapasztalt
módon: ingyen kalácsal és áldomással,
melyet aztán az inség és éhség követ,
hanem kisebb csoportokban, biztosítva
nekik hajlékot, munkát és kenyeret. Akkor
aztán a csángó nem fog visszavándorolni
sziklás második hazájába, akkor a
sok munkáskéz, melyet je-
lenleg a nagy uradalmak
igénybe vesznek felszaba-
dul a kisebb gazdák rendel-
kezésére, akkor megiesz a kereslet
és kínálat közötti egyensúly: és az ön
problémája meg esz oldva.

Önök hazafiai érzékét méltán bántja
az, hogy sok munkás kéz, melyre itt ná-
lunk annyira s ükség volna, kivándorol
az új világba. S erintem ezt csak úgy
akadályozhatjuk meg, ha nem elégszünk
meg azzal hogy nekik időnként munkát
ígérünk — a miről ugy is van tudomá-
suk — hanem ha az amerikaiakkal ver-
senyvezve, őket hozzánk á t t e l e p i t j ü k .

Az amerikaiak földet, házat, szóval
gazdaságot ígérnek, és arra hallgat a tót
atyafit, és ábrándozva az ő telkes-
sége a z d a i minőségéről, elindul a nagy
utra, a honnan könnyen vissza nem tér-
het. Rendesen meg is csatják Yankeeek a
tót atyafit, és a telkesgazdaság helyett a
készenbányák fullasztó aknait ismertetik
meg vele, — de bennünket mindenesetre
megtanítanak arra, hogy mivel lehet őt
kiédesgetni a gyakran éhség által meg-
látogatott, de már egyszer megszokott
fészkéből. Mutasson ki valamely nagy ur
résztétlítésre és mérsékelt áru egy pár
hold földet egy-egy betelepítettnek, és a
szegény tót ember szívesebben elfőn hoz-
zánk az Alfődre, mint Amerikába, és az ő
megszokott szorgalmával gazdagon
visszatér a reá költött jótéteményt.

Ámde a magyar faj féltékeny az
idegen elemekkel, az idegen fajokkal
szemben (hiszen mint a jelenben van
alkalmunk tapasztalni, féltékeny oly faj-
jal szemben is, mely daczára a szene-
vedett sok megtalanságnak, ragaszkodik
magyar nemzetiségéhez, magyar hazájá-
hoz) és inkább lesz hajlandó akadályozni
mint előmozdítani az idegenek befoga-
dását, beolvadását a magyar nemzet-
testbe.

Es mert ez így van: a sajtó mes-
terének feladata az elszibbasztólóg ható
féltékénységet elhárítani és pionirként
első sorban az utat egyengetni, hogy
azon a mi nagybirtokosaink haladhatva,
üdvös missiójukat — a telepítési mű-
velet végrehajthassák.

Telepítsünk idegen mun-
káskezet a munkában gaz-
dag alföldre, és ezzel az Ön
álta l ó h a j t o t t e z é l e l l e z é r v e .

Ezzel kimerítvén nézetemet a tárgy-
ról — és azt hiszem az olvasó türelmét
is — bezárom válaszomat. Ha Ön vára-
kozásában csalódott, nem tehetek róla:
ki-ki olyan kalappal köszön, a milyen
van. — Tekintsen engem portyázó ka-
tonánknak, és várjuk be véleményét és ál-
lásfoglalását az ilyen téren jártasabb,
avatottabb szakembereknek, a mi remény-
lem ezután be fog következni.

Maradtam hazafiai üdvözléssel

Berger Henrik.

Gazdasági érdekeink.

II.

(T.) A gazda embernek az év minden részé-
ben pénzre van szüksége, és csak egyszer
arat. Van ugyan más aprókékos jövedelme is
de az csak olyan, hogy éppen fűszerre meg
gyufára való, de a magyar gazda nagy része
ma még főfőbb jövedelmét az aratásból
nyeri. — Nagyon rendén van a szénája an-
nak ki egyik aratástól a másikig, előleg nél-
kül bírja huzni, és ez előlegre minél előbb
rászorul mert hiszen amit aratáskor kap az
már előre elvan költve. Pépig nem könyel-
mütségből avagy prédsságból. A hivatalnok-
nak bevan osztva, havonként kapja fizetését
s így a hónap elsejére támaszkodik. A gazda
ember nem támaszkodhat csak az aratásra
s így nagyon támaszkodik hogy egyik ara-
tástól a másikig mindig csak arra kontózik
más szóval: előleg. Es ez az előleg ret-
tentő drága pénzébe kerül. A szorult ember
helyzetét mindenki aki csak teheti kizsák-
mányolja, s így bizonyos hogy legtöbb gazda
jövedelmének egynegyed-része az előlegzés
kamatára megy fel. Azok a megyei hitel-
egyletek tehát melyeket Apponyi gróf a
választások előtt tervezett, de választások
után abban hagyott, — arra várók lettek vol-
na, hogy a megszorult gazdáknak részére
mérsékelt kamatra hitelvezvének azok existen-
ciáját könnyítse. De hát aint mondjuk, a
lelkesség, mely Apponyi grótot e téren, a
választások előtt vezényelte, a választások
után annyira alább hagyott, hogy most se
s ó r ó l l a s e b e z é d .

Egyébiránt nem is kell ehez Apponyi
gróf. Hát a gazda közönség, nem meg te-
heti e maga a gazda közönség, nem meg te-
heti e a megye hogy ez ügyben mint kezdemé-
nyező lép föl és megteheti Bihar Hajdu megye
Békés avagy Temes, ugy — mint Csong-
rád, Tas, Abony avagy Háromszék. Mert hát
külföldi pénzüzetet se kell, csak törvény kell.
Csak törvényt kell hozni mely, amint hogy
a magyar földhitelintézet adós leveleit végre-
hajtási joggal látta el, éppen ugy mondja ki,
hogy az a termés, melyre egyik vagy másik

pénzüzetet előleges hitelt nyújtott, senki ál-
tal le nem foglalható. Egy ily törvény mód-
ját nyujtaná annak, hogy az előlegezésekbe
a pénzüzetetek is bele mehetnének, s a
gazda közönségen megyei hitelegylet nélkül
is segítve lenne.

A megyei hitelegyletek se működhet-
nek másképen csak ug, ha kölcsöneiket egy
ily törvény védelmezi, ha pedig ez a törvény
meg van hozva, különleges pénzüzetekre
nincs szükség. Ismerve pedig a kormányok
elfoglaltságát és nehézkességét s ama köz-
mondásból indulva ki: „Kérj és adatik, ko-
pogtass nyittatik,” magán a gazdaközönségen
és a megyén a sor, hogy miat kezdeményező
lépjen föl. Nem kell pedig hozzá csak egy bi-
zottsági tag, aki megtegye indítványát.
Ez egy oly szükséges valami, miszerint kell,
hogy pártolásban részesüljön, s hogy a kez-
deményező megyét valamennyi vármegye
pártfogolja.

De hát mit tapasztalunk a megyék ré-
széről? Mikor szoktak a megyék, azonképen
lépni föl, hogy kérelmek támogatására a
többi megyéket és felszólítsák? Akkor mikor
valamelyik ellenzéki árnnyal Budapestről
agitációt indít meg, egy-egy N é m e t h
B e r e z i vagy U g r o n G á b o r h a z a s z a -
l a d s m e g y é j é t d e m o n s t r a c i ó b a u g r a t j a . —
Hát ilyenkor szoktak a megyék föllépni, de
hogy az ily praktikus, hasznos és kivihető,
nem politikai ügyben föllépjenek, az ritka do-
log. Az ilyenekben kellene pedig föllépni, és
pedig annál inkább, mert épen a magyar az,
mely mai napság a gazdaközönség képvise-
letére van hivatva, s mely ha akarna hát
ezen a téren nagyon hasznos szolgáltatokat
tehetne. Hiszen majd minden megye gazda-
kőr, sőt az is, amennyiben itt a megyei gaz-
daközönség színe java összpontosul. Hát hogy
van az, hogy van az, hogy mig egy-egy le-
rándult képviselő a mindenféle politikai de-
monstrációra ráveheti, hát addig a gazda-
közönségből álló megye a gazdák érdekeivel,
mit sem gondol; pedig ha gondolna, hát az
egy más támogatásával nagy reformok indít-
ványozó és teremtője lehetne, minden testü-
let azon téren hasson a melyen hatni képes
és soha se igyekezzék a más szénáját huzo-
gatni.

Kiállításunk egyik feladata.

Az üzletember, a munkás vagy munká-
lató, a termelő, sőt még a tüzetes foglalko-
zas nélküli magán ember is érdeklődéssel
várja a jövő évi országos kiállítást. Mind-
enkinek van bensőjében valami, a mi erre
vezeti gondolatait. Egynek a nyereszkeségi,
másnak a feltűnési vágya, harmadiknak az
ezerféle dolgok iránti kíváncsisága, tanulási
és tapasztalási vágyai öbröndnek fel és kész-
tetik terelvekre. Mindenki szeretné bema-
tatni szélesebb körben a mi büszkeségét ké-
pezi. Mindenki a legjobb portékáját válogatja
össze, hogy kiállítsa, kinek nincs mit kiállí-
tania, még az így sokat érő portékájával jó
a kiállítási porondra: az ipar és szorgalom
iránti hódolatával.

Ha nem volna honfui kötelesség, ha
zai dolgoknak a külföld előtt előnyös szín-
ben való feltüntetése, ha nem is származna
még közvetve sem semmi anyagi vagy mora-
lis haszon minden egyesre nézve ezen kiállí-
tási ügyből még az esetben is nagy fontos-
sága van ennek társadalmi beléletünk minden
rétegére nézve. Mert ez egy nagy alkalom
nyujtás arra is, hogy a szétszórdott eszmék
egyénül működésük és tervek itt gőzpantju-
kat lejjék.

A társulás, az eszmékben és cselekvé-
sekben létesített csoportosulás tünteti fel leg-
inkább a különfélekét, a mikből sokkal köny-
yebb levonni a tanulságot, mint az egyna-
gában való tüntődéssel és próbálgatással.

Ha már most van a mesterségeknek,
van a művészeteknek, sőt van a tudományok-
nak is szükségük kiállítási csoportosulásra,
miért ne lenne a testedzés ügyének is? Ta-
lán kevés oly közérdekű dolog van hazánk-
ban, mely annyira igényelné az eszmék, esz-
közök és erők összetömörülését, mint éppen

ezen ügy Ha valahol, hát mert hazánkban igen helyén van az összetartó, együtt működés, az egymáshoz közeledés, mert csak vállvetett munkássággal leszünk képesek tanjűlet adni életképességünknek, előre haladott ságunknak. Csak így lesz haszonnal ránk az egész kiállítási dotog.

Képviselet kell lenni tehát a kiállításon a szó szoros értelmében minden testvérségi dolognak is, úgy egyénekkel, mint tárgyakkal, eszközökkel is. Az egyének fejtsék ki ott tanaikat és módszerüket, lehetőleg tényekkel. Az eszközök pedig az elvek és módszerek tetteiként hűdésék és mutassák a tényleges állapotokat.

Orvendjünk, a fent jelzett mozgalom már itt is, ott is megindult. Tornatanárok, tanítók, művezetők, egyéni választmányok már mozognak a fővárosban. Egyre másra pattognak elő a legkülönbözőbb tervek. De mindez csak előpótlak a levegőbe puffogatva. — Vajjon nem volna még itt az ideje a külön testvérségi testületeknek kiküldöttékről, együtt tes ülésekről, program készítéséről is gondoskodni? Vajjon komolyan akarunk e valami rendkívüli munkásságot fejteni ki a kiállítás tartamára, vagy talán meg akarunk elégedni egy egy disztornával, athléta versenyekkel, tűzoltó produkciókkal és egyéb idényszerű sporttervekkel?

Valóban aggodás féle fog el, ha megfontoljuk, mit és mennyit kellene tenni és kellene tenni és még arról sem lehetünk biztos megyugvásban, hogy fővárosi egyetünk és intézetek vezető és növendékeket kiküldető szakembereink ez alkalomra legalább teljes egyetértéssel összeállnak és együtt működni fognak.

Legnagyobb bizalmunkat helyezzük azonban a vezérigényesek ügybuzgalmába és a szakértői munka szeretetébe. Csak azon egyetlen szerény megjegyzést kockáztatjuk itt, miszerint legalább két nagyobb szabású testgyakorlati ünnepély rendezését okvetlen kívánatosá tesz testvérségi ügyünk. Egyikben látnia kell a kültöndnek a mi feltevéseink küzdő játékaikat és ebéli fejlettségüket, a másik ünnepélyben iskolai tanárszakkunk nagy képét kell bemutatnunk.

Napi hírek.

— A **debr. szűnyűgyegylet** f hó 30-án délután 3 órakor a városbába nagy tanács-teremben rendkívüli közgyűlést tart. Tárgy: az alapszabályok módosítása.

— A **„Debrecezen”** mint értesülünk ismét gazdát cserélt, mert lap tulajdonosa **Kertész Mihály** lett.

— A **belügyminiszter** ur elrendelte, hogy azon fiatal nőtől, a kik szolgálati ürügy alatt Amerikába való utazására utlevélrt folyamodnak, voltaképen pedig bordély üzletekbe akarnak menni, az utlevél tagadtassék meg.

— **Az első symphonai hangverseny** vasárnap lesz a „Bika” disztérmben. Zenei körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a hangverseny elé, mely e nembn városunkban első kísérlet lesz.

— **Új városi tisztviselő** Csáky János a város szűnműve hivatalához gyakornokká kineveztetett s az esküt már le is tette.

— **Törvényszék.** Ma tartott meg a Curia által elrendelt ama bünygyi új tárgyalás, melyről lapunk tegnapi száma már megemlékezett. Ott az eset el volt mondva s így nem szükséges azt ismételnünk. A vádlottak Hüse Inre és Varga István elővezettéven, újból őszintén beismerik tettüket. A kir. ügyész, miután szakértő véleményekkel meg van állapítva, hogy a vádlottak két útése a homlokosonton és nyakszirtesonton idézte elő a halált s így halált okozó súlyos testi sér-

tés forog fenn, s mivel vádlottak kifogástalan előéletén kívül más mentés nincs, a btk: 306. §-ának alkalmazását kéri. Dr. Kardos S. a Hüse Inre védoje hivatkozik arra, hogy vádlottak ittás állapotban voltak s felindulásba jöttek, mikor Kerekes Ferencz utitársukat Merds Györgyöt megátadattatni halották. Vádlottak esekelménye nemcsak a btk. 307. de még a 306. §-ába sem ütökzik; felhozza még többek közt védenéze mellett azt is, hogy az tettét rögtön, igazán őszintén, bünbánólag bevallotta: s mindezeknéfogva kéri a büntetésbe a vizsgálati fogság idejét is betudni. Dr. Hollander Dezső, a Varga István védoje különösen a szakértői véleményekből von ki védo, illetőleg enyhítő okokat védenéze mellett; hiszen — ugymond — a bontez jegyzőkönyv szerint az első rendű vádlott útése okozta a halált, a törvényszéki orvos vizsgálata is azt mondja, hogy az első útés-nagyobb volt mint a második, az orsz. közegészségügyi tanács véleménye pedig mindkét útést halálosnak mondja, ugyde ez csak a beterjesztett iratokon alapul. Mindezeknél fogva védenéze büntetését enyhíteni kéri. — Védo ügyvéd azt is állítja, hogy úzv. Merdsné a büntetőtörvénykönyv 311. és 294. §-ai értelmében nem követelhet kárterítést. A kir. ügyész élt még zábezéddével s aztán a bírák visszavonultak s néhány percz múlva azon ítéletet hozták, hogy vádlottak btk a 306 és 307 §-aiba ütökző súlyos testi vétség miatt — figyelemben vétetvén az enyhítő körülmények, a jogerőre emelkedéstől számított 1—1 évi börtönrre ítéletnek, melybe azonban az 5 havi vizsgálati fogság beszámítatik, ezenkívül a bünvádi eljárás költségeinek egyetemleges, s a rabtartási költségnek fejenkénti megfizetésére és 300 ft. kártalanítás megterítésére. Vádlottak az ítéletbe belenyugodtak; a kir. ügyész azonban felebebezt.

— **Színházi bérletdíjértés.** Tisztelettel tudatom a nagyérdemű műpártoló közönséggel, hogy a hatvanegyedik idény- és kis bérletszámítól kezdve kisbérletre, azaz huzvis előadásra, nemkülönböztetve idénybérletre, vagyis száz előadásra bérletet nyitok. Az új t. idénybérlet uraságok — a már lefolyt hatvan előadásra eső bérletösszeg leszámitásával ugyanazon árért bérlik helyeiket, mennyiert az egész idénybérlet, t. i. családi páhojy 375 forint, alsó- és középpáhojy 262 forint 50 kr., felső páhojy 162 forint 50 kr., elsőrendű támlásszék 62 forint 50 kr., másodrendű támlásszék 50 ft., földszinti zártzék 37 ft 50 kr. Husz előadásra, azaz egy bérletre: családi páhojy 90 forint, alsó és középpáhojy 60 ft., felső páhojy 40 ft., elsőrendű támlásszék 15 ft., másodrendű támlásszék 12 forint, földszinti zártzék 8 forint. Eddigi működésben tanúsította, hogy változatos műsor, a legújabb, legköltségesebb daraboknak bérletfolyamban szűnrehozatala, kerekded, összevágó előadások, gondos rendezés és fényes kiállítások által igyekeztem a mélyen tisztelt műpártoló közönség szives pártfogását és nagybarbecsűt rokonszenvét kérde melni. Bátor vagyok hinni, hogy igénytelen törekvésémet a nagyérdemű közönség jövőre is méltányolni fogja, s a magyar színészetnek minél több barátot, pártfogót szerzend. Mély tisztelettel Kocsányi Ignác, szűnigazgató.

— **A debreczeni-ügyvéd kamara** alstromából Juhász Lajos volt dévaványai ügyvéd Gyomára, az aradi kamara területére átköltözése folytán kitöröltetett.

— **A Vay családnak** gyászja van. „A Föv. Lapok”-ban olvassuk a következő sorokat: „Demecserről sürgönyzik: „Testvérbátyám, gr. Vay László ezredes ma nálam, Berkeszen, elhunyt — gr. Vay Ádám.” E hír sok jó barátot, ismerőst el fog szomorítani. Az elhunyt gróf vitéz huszártiszt volt a sza-

badshárebzan, s mindig jó hazafi, jó barát, kit nagyon sokan ismertek. Szerettek. A kitűnő emlékü berkeszi gróf és máramarosi főispán: Vay Ábrahám egyik fia volt, a ki már igen fiatal korában huszár lett. A csinos, eleven, zömök kis ember a szabadságharc előtt a Ferdinánd huszár ezred legavallóbb tisztjei közé tartozott. A foradalom kiörése itthon érte ezt az ezredet, mely azonnal a szabadság lobogója alá állt. Tiszteit, legényei vitézűi harezoltak s ők is nagy okot adtak arra, hogy az „Arany trombita” költője azt írja a verses krónikájában: „Menyecke! ha feléd huszár nuvjta száját, esőköld meg a világ első katonáját.” Vay Laci (mert csak így hívták) hősies rohamok közt emelkedett őrnagyságg, alezredességg. A fegyverletétel után kimenült török földre, s kitűnő lovas lévén, főlovászmesternek is meghívták a szultáni udvarhoz. De a külföld nagyon kemény föld ennek a törül metszett magyar embernek. — Nehány év múlva megunt rajta járni, — s haza került. — Nőül vett egy szép fiatal lányt: Reviczky Sarolta kisasszonyt, a ki oly szépen énekelt, hogy a hir már eljegyzte az operának, a hol oly jóvót jósoltattak neki, mint a minő jelenek akkor Hollósy Kornéliának (a mai esanádi főispán neje) volt. Eljegyzte azonban gr. Vay László, a ki házassága után Gyógy-Dabasra vonult gazdálkodni. E trigyből két gyermek született: leány és fiu. A leány, gr. Vay Sarolta (ki néha néha Sán dornak írja magát, a szépirodalom terén is működik) Atyja nem igen termelt gazdának s mikor az új honvédéget szervezték: jelentkezett lovas tisztnek. Nagyon arat való volt s szivesen fogadták. Rövid idő alatt ezredes lett s József főherczeg is úgy megszerette, hogy oldalaihoz vette, a kinél udvarmesteri szolgálatot is teljesített huzamos ideig. De később ezredéhez ment. Az utóbbi időkben keveset fordult meg a fővárosban s betegeskedésének híret sem hallottuk. Jóval tul volt a hatvanosa, s ugyanabban a kastélyban halt meg, hol gr. Vay Ábrahám nevelte fiait különböző pályákra; meghalt legújabb testvére, Szaabolcs egyik legtekin- télyesb nagybirtokosa családja körében, azon a helyen, a hol valószínűleg született s boldog gyermekkorát élte. Béke halmvára.

— **Sajtóhíba igazítás.** Tegnap színházi referendánkban „degagirt” helyett „de-rangirt” szedetett, mit ezennel helyreigazítunk.

— **Zártkörű tánczvigalom** A „debreceeni izr. betegsegélyző és apóló nő-gylet” 1884. évi deczember hó 13-án a „Korona” vendéglő disztérmben saját pénztára javára zártkörű tánczvigalmat rendez. A széküldendő meghívókat a rendező bizottság nevében a következők irták alá: Feischl Fülöpné, úzv. Hartstein Sámuelné, előkök Dr. Popper Alajosné jegyző. Holländer Gyuláné, pénztárnok, Berger Henrikné ellenőr. Balépti jegy ára 1 ft. Kezdeté 8 órakor.

— **Az aranygyapjas rendnek**, melynek a király a főnöke, jelenleg 88 lovagja van. Ezek köztöt van: Albert szász király, II. Lipót belga király, II. Lajos bajor király és Humbert olasz király; az államférfiak közt R. ohberg gróf (1864), Metternich hercz (1867), Potocki A. tréd gr. (1869), Andrássy Gyula gr. (1877), Auersberg Adolf hercz (1878), Belcredi Richard gr. (1878), Károlyi Alajos gróf (1878), Taaffe Ede gróf (1878), Eszterházy Miklós herczeg (1862), Eszterházy Móricz gróf (1878), Szapary Gyula (1881) és Szűgyény-Marich László (1884). — A rendet Jó Fülöp burgundi herczeg alapította 1429-ben. A kinevezési okmányok francziául irták, és e szavakkal kezdődnek: „Mon cousin” Tudvalevő, hogy van spanyol aranygyapjas rend is, mely szintén burgundi Fülöpéred. Ott e rendet nemkatholikusok is megkapat-

ják. Így például Vilmos császár, a német trónörökös és Bismark herczeg lovagjai a spanyol aranygyapjas rendek.

— **Hó Fiumében.** Fiumében is megérkezik már az országserzte békösöntött hídeget. Ami már négy év óta nem történt, f hó 23-án reggel meglehetősen havazás volt, a hó azonban csak a tetőkön tartotta magát. Az időjárás különben napközben elég enyhe, délfelé tavaszies.

— **Zeneestély.** A Vilmos vendéglőjében holnap este a Magyarai testvérek zenekara közreműködésével zeneestély tartatik.

— **Kifelelős a hamis koresmaiüvegekért?** A koresmai üvegedények hitelessége tárgya-ban, felmerült panasznak folytán az országos iparegyesület feliratot intézett az ipar és kereskedelmügyi miniszteriumhoz, melyben javasolta, hogy a koresmai üvegedényekért az üvegyárosok tétessék felelősekké s intézkedést kért arra nézve, hogy e gyárosok kötelesek legyenek üvegeiket helyes jelzés-sel ellátni. A miniszteriummal, hivatkozva a törvény egyik szakaszára, e fölterjesztésre küldött leiratában megtagadja e kérelmet s kimondja, hogy a mértékek és sulyok helyes-ségéért az felelős, a ki azokat közforgalom-ban használja, nem pedig az, a ki készíti; így tehát az üvegek és palaczkok készítésé-nél nem a gyárosra, aki készíti, sem a kereskedőre, aki elárúsítja, hanem a koresma-rosra hárul a felelősség, mint a ki a mér-téket használja.

— **Paraszttragédia.** Egyszerű, de meg-ható történetet írnak Horvátország Major fa-lujából. Matekovic Manda, egy szép fiatal parasztlány, még a mult őszszel megismer- kedett Vuicsics Péter stubljarei legényével, ki nemokára megkérte a kezét. De a le-ány anyja régi, engesztelhetetlen gyűllö- letet hordozott szívében a kéro családdal ellen s megdta a d t a belegyezését. A legény visszavonult s később megsértett büszkeségéből és családjá nogatására elvett egy falujabeli leányt. Mandának fájt ugyan a vesztését mely fiatal szívet érte, de meg-nyugodtt sorsában; csak esőndesebb volt mint azelőtt. Péter három hónap múlva özvegy lett. Félével azután, hogy hitvesse meghalt, föl-támadt szívében az első szerelem. A sors összehozta Mandával, kinek szeméből a régi szerelme ragyogott eléje. Mfgodták hogy most már minden áron egybekelnek. Esküvő- jüket e hónap 19-ére tűzték ki s egy nappal előbb újra megkérte anyját a leány, hogy adja rá a áldását — Áldás helyett át-kott mondot a szívtelen asszony. Az esküvő napján magára öltötte Mauda szép menyasszonyi ruháját s mielőtt völgenye elment volna érte, golyót röpített szívébe, hogy anyja átkát el ne vigye magával ked- vese házába.

— **György Vilmos** ev. lelkész és jeles íróak egészségi állapotában javulás állott be. Makoos baja, mely a mult hó végén ag-godalomra adott okot, most már oszlófélben van ugyanígyra, hogy tegnaptól fogva egy-két órát ágyon kívül is fölthet. Láza is rész-ben megszűnt s jelenként aludni is tud. A beteg íróat benső barátja, dr. Bakody Tiva-dar egyetemi tanár gyógyítja.

— **Vilmos császár és borbélyja.** Vil-mos német császárról egy angol lap a kö-vetkező mulatságos adomát beszéli el: A császár tudvalevőleg nagyon szereti a pon-tosságot. Hetenként háromszor reggeli 10 órakor jön a borbélyja, hogy a császárt meg-borotvalja. A borbély rendszeren elszokott kényi. Nemrég így szölt hozzája a császár: A maga oraja rosszul jár, itt van egy másik! hanem azután pontosan jőjjön. — Ezzel a császár egy pompás arany khronometert nyuj-tott át a borbélynek, a ki nagy hálálódva távozott, — és f. hó 19-én ismét elkésett négy perczrel. A császár rájászolt, hogy

A „Debreceeni Ellenőr” tárczája.

A radikális gyógymód.

(Beszély.)

A „Bpesti Hölgyvilág” érdeműs szer-kesztője, Kozarek Károly kényelmesen végig nyujtózott a pamlagán és futta a pipafüstöt. Pamлага mellett, az asztalon papírok hever-tek. Mert Kozarek Károly éppen nagy munkát végzett: a halottak napjára beküldött költeményeket bűngészte.

Olykor-olykor egyet dörögött, majd ismét elmélyedt az olvasásba. Három óra óta kutatta már így a küldeményeket, de mind- eddig nem tudott csak valamire való verset találni.

A legelső vers, a mi kezébe akadt volt a „M e m e n t o m o r i e”. Bedobta a papír kosárba s szerkesztői üzenetül ezt írta: Em-lékezzél, hogy meg kell halnod.”

Azután egy „F e l t á m a d u n k” ez: közleményt szenvedett végig; erre pedig azt üzenete: „Nem támad fel.”

Jött azután egy „A n y á m s i r j á n” című vers. Erre meg így szölt az üzenet: „Aujja ha élne, e vers hallatára újra sirba dölne.”

„A közös sir” című költemény már va-lamivel jobb volt az előbbieknél, sőt némi bírálat mellett be is vált volna a lapba, de itt egy kitűnő élez kínálkozott, melyet Koz-arek ur sehogy sem akart elszalasztani, azt üzenete tehát rá: „A papirkosár közös sirjába temettük.”

S e kitűnő éleze jó izút mosolygott a derék nagytitiszteletű Kozarek ur s tovább folytatta kutatását.

Egy „V a d ö s z i s z é l e” című köl-temény akadt azután keze ügyébe. A kitűnő humoru szerkesztő erre is talált kadenciát, azt írta üzenetül, hogy: „elvitte a vad őszí szél a papirkosárba.”

Tovább keressékvén „A h a l á l” című alégia került Kozarek ur kezébe. Mit felel- hetett volna erre mást, minthogy: „megöit bennünket.”

Igy folyt a hóhér munka míg az idő este felé járt. Kozarek ur azonban egyre suj- tott hóhér bárdjával. Ha egy vrs kimúlt, ir-galmatlanul a másiknak nyakát szegte, se-hogy sem fáradt bele.

Mint a tigrisnek a vérengzés, oly élve-zet volt Kozarek urnak a hóhér-munka. Szí- vében nem látott irgalom nem hatotta meg lelkét az agyon sujtott költemények vég ő sohaja. A sok panasz, gyász halál, kísértet, szellem, mik rá voltak írva a fehér la-pokra, nem keltettek vischaugot könyörtelen kebelében.

Hiába ő Kozarek volt! De nincs oly hosszú e világon minek ne volna vége. Kozarek ur türelmének is vége szakadt. Benyult hát az irat esomóba kikapott egy költeményt futólag átolvasta és — elfogadta közlése.

„T ö r t s z i v e k” volt a vers ezime, s a „Bugaczi Kürt”-be is bevált volna. Szerk, azonban már meg unta már az élezlést s minthogy a versekhez épen annyit értett, mint a telhen a zongorálásához, a „Tört szí-vek”-et a közlendők közé iktatá.

A „Tört szívek” pedig így hangzott:

Tört szívek! a szerelemnek
Tört szívei ti!
Kiket ide a halálba
A sziv vive ki!

Legyetek megáldva százszor
Láng és ifju — szük!
Ne legyen a sirnak hatja
Szíveteknek szük.

Gerle Bugó.

A „Tört szívek” a nyomába került és szedni kezdtek. Két részre hasították és két szedő inas osztozott meg rajta.

Már ki volt szedve, mikor egy fiatal ember koczogott a szerkesztőség ajtaján. Félénk, halk koczogás volt ez, milyentől a szerkesztők szíve összeszokott borzadni, minthogy esakis poétáktól eredhet.

A szerkesztő nem szölt „tessék”, csak dolgozott tovább.

Ismét koczogás, még halkabb az előb- binél. Újra siri esend.

Egy fiatal ember egy végső erőmegfe- sztéssel megínt kopog s ez alkalommal még halkabban.

Ez egérezincogáshoz hasonló kaczagás dühbe hozta Kozarek urat, mervoxus em'er létere bántotta őt a csendes kopogtatás, mit a fiatal ember véghez vitt és felkiáltott; Szabad!

Szabad! E szó körülbelül annyit fejez ki: takarodjál innen semmiházi!

A fiatal ember megrendült egész való- jában, lábai inogtak, kezei görcsösen a ki- gyok.

lincset fogták s egy kétségbeesett elszánás- sal a szerkesztőségbe ront.

— Mit akar? szölt Kozarek Károly nem épen nyújas hangon.

— Ké-kérem, ké-kérem . . .

— No mit kér?

— En Dalfy Aladár vagyok és a ha- lottak napjára verset hoztam melynek ezime: A r e p e d t k e b e l h u r o k.

Kozarek Károly borzasztóan dühös volt. A halottak napja egész délutánját ölte meg. (Azt persze elfelejtette, hogy maga magát ölte meg, minthogy esupa kedtelésből bűngészte a verseket.)

E poétán kiakarta tölteni minden bosz- szuját.

— Hogy is hívják kérem? Dolfi? Hát zsidó maga? szölt, az az ordított mérgesen.

— Ké-kérem, nem Dolfi, hanem Dalfy. Költő szebb nevet nem választhat magának.

— Hát közönséges neve mi?

— Ké-kérem, én különben Macskás Já- nos névre is hallgatok.

— Hát kutya maga? Hé! hogy névre hallgat.

— Ké-kérem félreértett méltóságos, ke- gyelmes szerkesztő ur! En nem kutya, de Macskás névre hallgatok.

— Jó! — mi a foglalkozása?

— Ké-kérem, én köi — köi —

— Köiök, akarja mondani

— Ké-kérem nem köiök, de költő. Már is kiadtam egy kötet költeményt. „Fellegék és könyvek” cím alatt.

— Jó! Háuy éves?

— Ké-kérem én huszonhat éves va- gyok.

Péntek [nov. 27-én.

adatok:

KORNELIA

dráma 4 felv. Szombat „Üdvösk” Vasárnap: „Czigány.”

VASUT.

Table with train schedules: Debreczenből indul: N.-Várad-B. pest felé, Szatmár felé, Kassa felé, Nánás felé. Debreczenbe érkezik: Budapestről, Szatmárról, Kassaról, Nyiregyházaról, Nánásról.

Felolvasó szerkesztő és kiadó lapnajtájonos Vertesi Arnold. Feltalálók: Károly Vilmos.

Nyilt-tér.

Harri kanári madár.

Andrensbergi

Legfinomabb ür, mely és nevető-énekes, fuvolás és harangozó stb. kik ugy nappal mint éjjel énekelnek, épen most érkeztek meg és rövid ideig eladásra „Fehér ló” szállodában 10 sz. alatt vannak kiállítva.

Engel C. H.

Dr. Fáykiss

Szepesi kárpátnövény-kivonafa. Egy üveg használati utasítással 75 kr. Szepesi kárpát-növény-cukorkák. Egy skatulya használati utasítással 35 krajczár. Szepesi kárpát növény-jéha. Csomag használati utasítással 25 krajczár. Mell-és tüdőbetegeknek! Polgári és katonai orvosok által a legjobb sikerrel használtatott és ajánlottak köhögés, hurut, rekedtség, köh. hurut (szamár hurut), nátház (influenza), székellenség, lélekzati bajok, oldalszúrás, kifojtott torokgyulladás, tüdőgyulladás és egyéb kimerítő és gyengítő betegségekben. E gyógyszerek valódi minőségben kaphatók magánul a készítőnél. Fáykiss József, gyógyszerész. Temesvárott (Józsefváros), továbbá: S. A. Ujhelyben: Reichard testvérek. — Nyiregyháza: Szopko gyógyszerész. Budapestben: Török József gyógyszerész. — Miskolcon: Dr. Csáthy Szabó gyógyszerész. — DEBRECZENBEN: dr. Rotthschnek Emil és Tamásy Károly gyógyszerésznél.

az ön svájcei labdacseit s mondhatom esodálatos eredménnyel. Székrekedés, puffadás s ennek folytán nehez légzés, s vértorlás, a mely bajokkal már hosszú éveken át küzdöttem s melyektől minden orvosi szer alkalmazása dacára sem szabadulhattam meg, az ön svájcei labdacsei által gyökeresen elnyesték. A labdacok bevétele soha se okozott legkisebb nehézséget sem; hatásuk mindig biztos s utána mintegy ujja születve érzi magát az ember. Most oly egészséges vagyok mint a hal a vízben, mint a madár a levegőben — s nem győzöm dicsőíteni érte az ön tudományát, mely valódi áldás az emberiségre nézve. Mély tisztelettel: Semler Adolf, Stadlerhofban, Meran mellett (Tirol), 1884. jan. 8. — Brandt R. gyógyszerész svájcei labdacsei egy dobozzal 70 kr-ért a magyarországi gyógyszerárakban kaphatók

Közgazdaság.

Fiatál malacok áttelöltetése. Az október elejénél kétféle világra jött malacok jó gondozást és ügyes berendezést igényelnek, hogy télen át gyarapodjanak. Különösen ha sok ily malacz van együtt. Azoknak, a kik csak 2-3 malacz nevelnek saját használatukra, és hogy azok által a konyhai maradékokat értékesítsék, könnyebb dolguk van a malacokkal, mint a nagyobb hizlaloak vagy tenyésztőnek. A fiatal malacoknak télen tej, zsiros moslék vagy kenyér, főtt burgonya stb. eféle kell. A mik 2-3 malacz számára a konyhaból könnyen kitelnek, de sok malacz számára nehezebben szereshetők meg. Bármily etetési módot fogadtunk is el, legyen az bőséges, azaz kapjanak a malacok annyit a menyit meg tudnak enni. Ezenkívül legyen nekik jó, száraz alvó helyök és lehetőleg kevésbé zavartassanak. A malacok félig alva telelő állatok. Mennél többet alszanak, annál jobb nekik és a tulajdonosoknak. A jól áttelelt malacok a következő nyáron jól gyarapodnak a legelőn. Jobban mint a korai tavaszi malacok. Ezzel nem akarjuk azt mondani, hogy az őszi malacok a legjovendelműbbek; de ezek is lehetnek igen jövedelmezők, ha jó átteleltetésükre elég gondot fordítunk.

Sertés vásár.

A sertés kereskedelmi csarnok jelentése — nov. 25. Az üzlet szilárd Magyar arasági öreg nehéz 45.—46, fiatal nehéz 46.50—47.—közép 47.—48—, könnyű 47.—48.— Szedett nehéz —, —, közép 43.50—44.50, könnyű 44.—46.—, Romániai bakonyi nehéz —, —, átmeneti, közép —, bakonyi könnyű —, —, átmeneti, eredeti nehéz —, —, átmeneti, közép —, —, átmeneti. Szerbiai nehéz —, —, átmeneti, közép —, —, átmeneti, könnyű —, —, átmeneti. Hízó 1 éves élőszuliban 4% levonással 30.—35 2 éves 31.36. Öreg —, —, —. Az árak hizott sertéseknél páronként 45 kilós és 4% száza lékos levonással kilogrammonként értendők. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak el, vevőknek páronként 3 aranyban vám fejében megtérítettnek.

Husárak

megállapítva s bejelentve 1884. nov. 26-tól decz. 3-ig. 46 kr. Katona Lajosnál Rózsáter 10 szám alatt. 48 kr. Erdei Jánosnál Hatvan utca 1591 szám alatt. 50 kr. Gyarmati Istvánnál mester-utca 1442. sz. a. Varga-utca 2238. sz. a. Nagy Mihálynál péterfa- u. 970. szám alatt. Balogh Jánosnál Mester-utca 1113 sz. a. Récz Gábornál Csapó utca 794 szám alatt. Erdélyi Jánosnál Sas utca 3. szám alatt. Minden többi bejelentett mázsárszékben pedig 52 kr. Jegyzet: Magyar Gábor három székben 1 kiló hus nyomaték nélkül a közönség részére 8 kral, — a cs. kir. katonai körhöz részére pedig 10 kral drágább. Debreczen. 1884. nov. 25.

NAGYAMÁLIA DIVATÁRUSNÓ Főter Miklós-utca sarkán Czigeli (volt Somogyi) ház a megyeházzal szemben. Van szerencsém a helybeli, és vidéki hölgyközönséget értesíteni, hogy NŐI-KALAP RAKTÁRAMAT fent jelzett helyre tettem át. Egyszermind tudatom, hogy az őszi idény elmultával a női és gyermekkalapjaimat tetemesen leszállított áron árusítom el. Bátor vagyok ezek után a tisztelt hölgyközönség becses figyelmét egyébb divatárusni készítményemre is felhívni, s szíves látogatást kérni. Végül ajánlom valódi hollandi jáczim hagymáimat, élő virágokból készült csokraim, a legutányosabb árszámítás mellett.

mutassa az óráját, elvette tőle s letette az asztalra e szavakkal: „Látom, hogy ez óra sem jár jól, próbáljunk egy másikat s egy közönséges ezüst órát nyujtott át a megnyult arezu Figaronak. Az aranyórát a csiszár ottfogta, ez volt a pontatlan borbély büntetése.

— Gözkocsival versenyző kutya. A szegszárdi szárnyvasuton történt. A napokban Tengelicen egy esősz szállt föl egy vasuti kocsiba, hogy Pusztá-Apáthiba utazzék Bodri kutyája azonban valószínűleg valami vasuti balesettől félt, mert nem akart a kucpéba menni. Amint a vonat megindult, a esősz füttyentett, Bodri megértette s elkezdett a vonat után futni. Eleinte az nem is látszott neki valami nagy dolognak, később azonban nyelve mind hosszabbra nyúlt. Az utasok sajnálkozni kezdtek rajta, s a konduktor is azt a szakértő megjegyzést tette, hogy „a kis kutya már nem sokáig bírja!” Es valóban, a mint a vonat Apáthihoz közeledett, Bodri el is maradt. Mily nagy volt azonban az általános meglepetés, mikor az állomásra érve, néhány perc múlva Bodri is ott termett s örvendő szököléssel nyaldosta gazdája érdes kezét.

— A szabadkőművesség titkairól érdekes felolvasást tartott nem rég Falb Rudolf Bécsben. Minthogy a felolvasó nem annyira a szabadkőművesek szervezete és céljaival, hanem inkább azokkal a külső szimbolikus jelekkel és jegyzésekkel foglalkozott melyeket a szabadkőművesek használnak és az intézmény történetéről sok újat mondott felolvasásáról mi is megemlékezünk Falb a szabadkőművesség keletkezését a 13-ik századba teszi. A szabadkőműves-titkület szimbolikáját a régi vallásos hit és babona maradványának tartja. Szerinte a régi vallásos hit formáit, szertartásait és babonás jelképeit a kereszténység behozatala után sokan, különösen a régi pogány templomok papjai megőrizték s ezekből alakult a szabadkőművesek rejtelmes szimpolikája. Így például a kereszt, háromszög és négyyszög a felolvasó szerint eredetileg a tűzimádásnak a legősibb vallásnak a jelképei. Továbbá az északamerikaiak ősi írásmódjából, a kínai írásjegyekből igyekezett megmagyarázni a szabadkőműves-jegek legtöbbjét. Így p. o. kiutatta, hogy a páholyalapítás szimboluma a kínai nyelvben „egyességet és halgatást” jelent. Megjegyezte végül, hogy már délamerikai indiánsirokon és egyiptomi sírboltokban is találtak ilyen titkosított jeveket melyek a szabadkőműves szimbolumokkal megegyeznek.

— Olvasóink szives figyelmét lapunk mai számában megjelent M. Stein Hamburg és Valentin & Comp. Hamburg pénzsorsolási hirdetésére felhívjuk, melyek minden kétély kizárásával csak a közönség érdekét tartva szem előtt, mindenkinek alkalmat nyujtanak esekély betéttel szerencsét próbálhatni.

25 éves írói jubileum.

Kodolányi Antal, kiváló gazdasági írónk, lapunk érdemes barátja írói működésének huszonöt éves fordulóját ünnepélylél készülnek megünnéi gazdasági irodalmunk jelesei, e célból a következő meghívást intézték a magyar gazdákhöz:

Mezőgazdaságunk fejlődésének egyik főtüneyezője: a szakirodalomnak ünnepe az, midőn egyik buzgó munkása egy negyed századra kiterjedő sikeres tevékenységének méltó jutalmában: az érdekelt közönség előismerésében részesül. A magyar gazdaközönség a közelet bajnokainak érdemeit ritkabeesű jutalommal: tiszteletlél és hálás eösmérésével szokta koszoruzni s ezt a jutalomnak, reménynek öt kétségbejótón hosszú pereze.

— Maga alávaló hazudik, még nincs husz éves se. — Ké-kérem, bocsánat, már husz éves, az az hogy a léten leszek. — Lám a nyomoruságos poeta istenét! hazudott. Hisz még be se nőtt a feje lágya. — Ké-kérem, tessék megtapogatni fejemet, olyan kemény, mint a csont. — Jó! Milyen vallásu, kalvinista, vagy catholikus? — Ké-kérem, méltóságos, felséges szerkesztő ur; bocsánat, ha szavába vágok, nem olvashatna előbb át versemet, már oly soká várok. — Mit? maga türelmetlenkedik? Milyen lánczhardtát! Milyen vallásu, kalvinista, vagy catholikus? — Unitarius, ké-kérem. — Ugy nem közlök öntő verset. — Oh felséges szerkesztő ur! ké-kérem, hát a vallás dönt itt, nem a minőség? — Nem hallgat? Adja ide a versét: — Csend állt be; miközben a szerkesztő kezébe vette a „Repedt kebel hurok” kéziratát és olvasni kezdte. Dalfi Aladár Kozarek minden mozdulatát figyelemmel kísérte; szeméiből akarta kiolvasni, ha tetszik-e a vers, vagy sem. Ajkai ugyanazokat a mozdulatokat tették, mint a szerkesztő ajkai, szeméi épp úgy mozgottak mint a szerkesztő szeméi; lábai, kezei, egész teste a szerkesztő testét utánozták. Így telt el öt perc, a kételynek, aggo-

mat kevesen érdemlik meg jobban, mint Kodolányi Antal, ki, mondhatni, egész élete tevékenységet a szakirodalomnak szentelte s az irányban folytatott következetes, üntudatos és kitartó munkásságával mezőgazdaságunk fejlesztése tekintetében elvéületlen szolgálatakat tett. Ez érdemek jutalmát kérjük a magyar gazdtól egy-nkiént és összesen bizalommal várva a rokonszevu ama szép nyilváníását, melylél a gazda közönségünk a munka jelesét felemleni szokta Nines kétségünk az iránt, hogy a Kodolányi 25 éves írói működésének jubileumán részt rognak venni mindazok, kik mezőgazdasági haladás hívei s tisztelettel meghívjuk őket ezen irodalmi ünnepélyre. A rendező bizottság nevében: Korizmes László díszelnök, Wagner László, Kroesák G. Emil, dr. Schmidt József dr. Fay Andor, Bosányi Endre, bizottsági tagok.

Irodalmi és gazdasági körünk előrelátó hatólag meleg érdeklődéssel fognak részt venni e jubilaris irodalmi ünnepélyen, amely decz. 7-én a következő programmal leend megtartva: Diszülés az országos magyar gazdasági egyesület ismeretterjesztő szakosztályában, Korizmes László mint díszelnök előnkölte alatt. Dr. Sippi Rodiczky Jenő, a kassai kir. gazd. tanint. igazgatójának felolvasása „Futó pillantások mezőgazdasági irodalmunk fejlődésének történetére.” Az ünnepeit férfiak adandó diszajándék az országos gazdasági egyesület közelkén (Ülői ut 25. sz.) az első emeleti tanácssteremben fog tartatni. Ülés kezdete d. u. óra. Este 7 1/2 órakor diszbankett a Hungaria-szálló első emeleti termében. Egy teríték ára 2 ft.

Debreczen városi országos vásárok 1885. évre.

1885. január. 5. Hétfőn bőr, gyapju, méz, dió, stb. továbbá 6. Kedden toll, iparcikkek, gabonaméiek és 7. Szerdán mindenféle terményvásár 10—11. Szombat, Vasárnap sertés-vásár. 12—13. Hétfőn, Kedden nagy baromvászár. Remete Antal.

Ápril 13. Hétfőn bőr, gyapju, méz, dió, stb. továbbá 14. Kedden toll, iparcikkek, gabonaméiek és 15. Szerdán mindentéle terményvásár 16—17. Csütörtök, Péntek juh-vásár 18—19. Szombat, Vasárnap sertés-vásár. 20—21. Hétfőn, kedden nagy baromvászár. Szent-György.

Augusztus 3. Hétfőn bőr, gyapju, méz, dió, stb. továbbá 4. Kedden toll, iparcikkek, gabonaméiek és 5. Szerdán mindenféle terményvásár 6—7. Csütörtök, Péntek juh-vásár. 8—9. Szombat, Vasárnap sertés-vásár. 10—11. Hétfőn, Kedden nagy baromvászár. Nagy Boldogasszony.

Szeptember 28. Hétfőn bőr, gyapju, méz, dió, stb. továbbá 29. Kedden toll, iparcikkek, gabonaméiek és 30. Szerdán mindenféle terményvásár.

Október 1—2. Csütörtök, Péntek juh-vásár. 3—4. Szombat, Vasárnap sertés-vásár 5—6. Hétfőn, Kedden nagy baromvászár. Dienes.

Jegyzet Megjegyzetik, hogy a bőr, gyapju, méz, dió, stb. továbbá toll, iparcikkek, gabonaméiek és egyéb terményekre nézve az elővásári hétnek, bár Hétfő, Kedd és Szerda napjai vannak s ari napokul kijelelve, az említett cikkek és termények a vásár egész folyamata alatt mindenki által szabadon árultathatnak.

A rendörkapitányi hivatal.

17. A ki több évig, bánulatos eredménnyel használt egy gyógyszert. Brandt Richard urhoz Zürichben. — Közel 60 éves ember létemre, mintegy 4 év óta használom

dalomnak, reménynek öt kétségbejótón hosszú pereze. Végre felnézett Kozarek. Felnézett s a másik perczben a fiatal költő féé robant, mintha átölelni akarná. Dalfi Aladár ujjongani kezdett. A következő perczben azonban a szerkesztő megfogta a fiatal ember vállát és erősen megrázta. — Maga poeta? Álljon be eszmadia inasnak, kefskötőnek, timárnak, szücsnek, takácsnak, csak poeta ne, csak az ne, könyörögve, kétségbeesve kérem, csak az ne, újra utoljára, borzadva mondom, az ne, csak az ne.

S erőtlenül visszadölt pamlagjába, mint ha előre érezné a nemlet iszonyait. Dalfi Aladár elájult. Ily jelenetet még életében nem élt át. Költői szívében bizonyára egy hur repedt meg. Ugy feküdt a földön, mint a lepuskázott veréb. Kozarek gyözelmesen mosolygott. — Meggyöyitottam. Szólát hívott, ki a l-puskázott poetát vízzel locsoltgatta. Dalfi magához tért s egy hosszú sóhaj fakadt ki kebeléből. — Vége van, vége van! — Igérje meg szolt nyájusan Kozarek, hogy nem ír többé verset. — Igérem, szolt Dalfi lemondóan. Másnap Dalfi Aladár költeményt írt mely így kezdődött: Hiába ütleg, kinzás Én költő maradték. Palágyi Lajos.

SZABÓ LAJOS FIAI

divat- és kézműáru üzletükben Debreczen, rózsatér.

Az őszi és téli idényre nagy választékban kaphatók:
 Divatos női ruhakelmék, flanelok, női posztók;
 Fekete turnók, cachmírok és mindenféle gyászczikkek;
 Selyem szövetek és színes atlaszok, bársonyok;
 Selyemkendők, gyapju téli kendők minden nagyságban;
 Kreász, hamburgi, fonal és pamutvásznak;
 AGY és APTALANEMŰEK, BARKETEK, KALMUKOK;
 Csipke és szövet ablakfüggönyök;
 SZÖNYVEK, FUTÓ, AGYFÉLÉ és NAGYSZÖNYVEK;
 Csipkék, szalagok, ruhadíszek, bélésművek, gombok;
 PAMUTOK és MINDENFÉLE RÖVIDÁRUK;
 kitűnő szabású férfi ingek; esernyők.
 !Szabott olesó árak mellett!

NAGY PÉNZ-SORSOLÁS.

500,000
márka

mint legnagyobb nyere-
 ményt, nyujja a leggy-
 szerubb esetben Hamburg
 állam által garantizott
 pénz-sorsolása. illetve:
 1 díjny. á m. 300000
 1 nyere. á m. 200000
 2 nyere. á m. 100000
 1 nyere. á m. 90000
 1 nyere. á m. 80000
 2 nyere. á m. 70000
 1 nyere. á m. 60000
 2 nyere. á m. 50000
 1 nyere. á m. 30000
 5 nyere. á m. 20000
 3 nyere. á m. 15000
 26 nyere. á m. 10000
 56 nyere. á m. 5000
 106 nyere. á m. 3000
 253 nyere. á m. 2000
 6 nyere. á m. 1500
 515 nyere. á m. 1000
 1036 nyere. á m. 500
 29020 nyere. á m. 145
 19463 nyere. á m. 200, 150,
 124, 100, 94, 67, 40, 20
 összesen 50,500 nyere. á m. és
 ezenkívül még egy díjnyere-
 ményt hét osztályban öt hónap
 alatt kisorsolnak.

Ezen legújabb, nagy Hamburg állam magas kormány-
 engedélyeztet és az összes államvagyonnal garantizott pénz-sorsolás
 100,000 sorsjegyet tartalmaz, melyekből 50,500 sorsjegy
 tehát több mint a fele az ide oldalt jegyzett nyere. á m. á m. osztály-
 bányan folytatolagosan sorsolás alá kerülnek. A sorsolás alá
 bocsátott összes vagyon

9.290,100 márka.

E nagy pénzsorsolásban kisorsolnók nyere. á m. és
 valamint a pontos nyere. á m. kifizetés iránti lehető legnagyobb ga-
 rantia a sorsolásnak mindenütt a legnagyobb kedveltséget biztítja. E
 sorsolás a terv határozmányai szerint külön e célra kinevezett vezér-
 igazgatóság által vezéreltetik és az egész vállalat az állam által ellen-
 őriztetik.

E pénzsorsolásnak lényeges előnye abból
 áll, hogy az összes 50,500 nyere. á m. és ezenkívül egy
 jutalék néhány hónap alatt hét osztályban bizto-
 san kisorsolnak.

Az első osztály nyere. á m. 50,000 márka, emelkedik a második
 osztályban 60,000 márkára, a harmadik 70,000, a negyedik 80,000, az
 ötödik 90,000, hatodik 100,000, a hetedik esetleg 500,000, de minden-
 esetre 300,000, 200,000 márka stb. stb.

Ezen pénzsorsolás eredeti sorsjegyeinek eladására az alólt két
 kereskedelmi cég lett megbízva s kértnek mindazok, kik az eredeti
 sorsjegyek megvásárlásánál részt venni szándékoznak, hogy megrende-
 léseiket közvetlenül e cégekhez küldjék.

A tisztelt megrendelőt kértnek, hogy a megfelelő összegeket
 osztr. m. papírpénzben, vagy levélbélyegben küldjék. A pénzt postautal-
 ványval is lehet küldeni, vagy kívánatra postautóvételrel is küldetnek
 sorsjegyek.

Az első osztály nyere. á m. húszhoz:

1 egész eredeti sorsjegy csak 3.50 frt o. ért.
 1 fél " " " 1.75 frt o. ért.
 1 negyed " " " 90 kr o. ért.

Mindenki az államzsinorral ellátott eredeti sorsjegyet kap és
 egyúttal a hivatalos sorsolási tervet, melyből minden létező nyere. á m.
 osztály, a húzás napja, és a különböző osztályok betéti megnevezései,
 a húzás után azonnal a megrendelő a hivatalos, az állam zsinorral ellát-
 ott nyere. á m. listáját kapja, mely pontosan a nyere. á m. osztályok
 a kihúzott számokat tartalmazza.

A nyere. á m. kifizetése tervszerűen és pontosan államgaranciával történik. Ha netalán a
 megrendelő nem volna megelégedve a sorsolási tervvel, akkor készséggel visszavesszük a sorsjegyeket
 húzás előtt és visszafizetjük az összeget, kívánatra előre is beküldjük ingyen a sorsolási tervet be-
 kültetés végett.

Mintán ezen új nyere. á m. húzáshoz számos megrendelési váriatunk és hogy ezek pontosan
 teljesíthetők legyenek, kérjük a megrendelőket lehető legkorábban mindenestre azonban

1884. december 1-je

előtt, a z alólt fő sorsolási irodák egyikéhez közvet-
 lenül elküldeni.

M. Stein | Valentin & Co.

Steinweg 5

Königstrasse 36-38

Hamburg.

Hamburg.

Mindenki nálunk abban az előnyben részesül, hogy a sorsjegyeket közvet-
 lenül és mind-n közvetítő mellőzésevel vásárolhatja, emellett a nyere. á m. a hivatalos
 nyere. á m. listáját kapja a lehető legrövidebb idő alatt felszólítás nélkül, hanem
 az eredeti sorsjegyeket és a tervszerűen megállapított árban minden felülfizetés nélkül.

Ementhali, Groji, Imperial, Hagenbergi,
 Gorgonzola, Majlandi, Strachino
 Parmai sajtot.

Ajoka olajba (Sardienes), fogas, keesege, lazacz
 kocsonyázva.

Halikra, tengeri rák, angolna, borshal (anchovis).

Malaga szőlőt,
 Czukorba mártott gyümölcsöt

kitűnő minőségben és jutányos áron ajánl

GERÉBY FÜLÖP.

Nincs többé fogfájás,

hogyha használtatik a

Fog-elixir

a tiszteletre méltó Benediktinus atyák,

lészítménye a Soulaci apátságban;

amely szer 1373-ban találatott fel, Boursaud Péter prior által
 és a mely később Maguelonne prior ur által lényegesen tökéle-
 sebbítetett.

Ez utólrhetetlen szer a fogak tisztításához és konzerválásához
 — a foglús erősítéséhez és megsemmisíti a borkövet, megóvja a
 fogakat az éromlástól.

A lehellet rossz szagának elűzése minden másféle fogvínnél
 hatalmasabb az Elixir. Ép ezért minden magas rangu körökben az
 egész világ szerinte használtatik.

Függönyköszeg: Bordeauxban Franciaország Sagnin, 3 rue Huguerie.

Debreczenben: Szepassy és Kerekas díszmű, Schwarcz M. Benő
 és Rott S. férfi divat-termeikben.

Legszebb ünnepi ajándék felette díszes kiállításban.

Stampfel K. pozsonyi magy. kir. udvari és akad. könyvtáros kiadásában
 megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

Magyar Helikon.

Magyar Helikon, jeles férfiak életrajzai, 4 kötet. A ra-
 fűzve 8 frt, csinos vászonkötésben arany
 nyomással 12 frt. A „Magyar Helikon” 40 fűzet-
 ben is megjelent és tartalmazza a következő életrajzokat: Toldy P., Vörösmarty M., Dugonics A.,
 Kőrösey F., Petöfi S., Virág B., Bajza J., Kazinczy P., Garay J., Csokonai M., Tompa M., Gróf Zrínyi
 M., Kisfaludy S., Báró Jókai M., Kisfaludy K., Báró Balassa B., Anyos P., Czuczor G., Arany J., Ka-
 tona J., Horváth L., Madách L., Tóth K., Báró Kemény Zs., Besenyei Gy., Berzevnyi D., Gróf Széche-
 nyi L., Kemény J., Boeslay L., Deák F., Báthori L., Pázmány P.

Magyar Pantheon.

A magyar történelem, művészet és irodalom 150 kina-
 gasló alakja képekben s rövid életrajzokban feltüntetve.
 XVI és 152 lap. 8-r. 1884. Ára fűzve 2 frt — díszes vá-
 szonkötésben aranynyomással 3 frt — ugyanaz népszeri-
 zsebkiadás ára fűzve 60 kr. — díszes vászonkötésben aranynyomással 1 frt 50 kr. — a 8-r. kiadás
 fűzetes kiadásban is megjelent (10 fűzetben) egy fűzetnek ára 20 kr.

Töltekezések könyve

Az ország és a pisme terén tett legnevezetesebb fölfü-
 zések könyve. Irta Thomas L. — Fésüs Gy. Mintegy
 200 a szöveg közbe nyomott kappal. 2 kötet 8-r. 1884.
 Ára fűzve 4 frt, köve 5 frt 50 kr.

Thaly Kálmán:

H. Rákóczi Ferencz

H. Rákóczi Ferencz fejedelem ifjúsága. 1676-1701.
 Történeti tanulmány, eredeti levelek s más egykoru
 följegyzések nyomán. Három azzköppel. — Ára fűzve
 2 frt 20 kr. Díszkötésben 3 frt 20 kr.

Ballagi Mór:

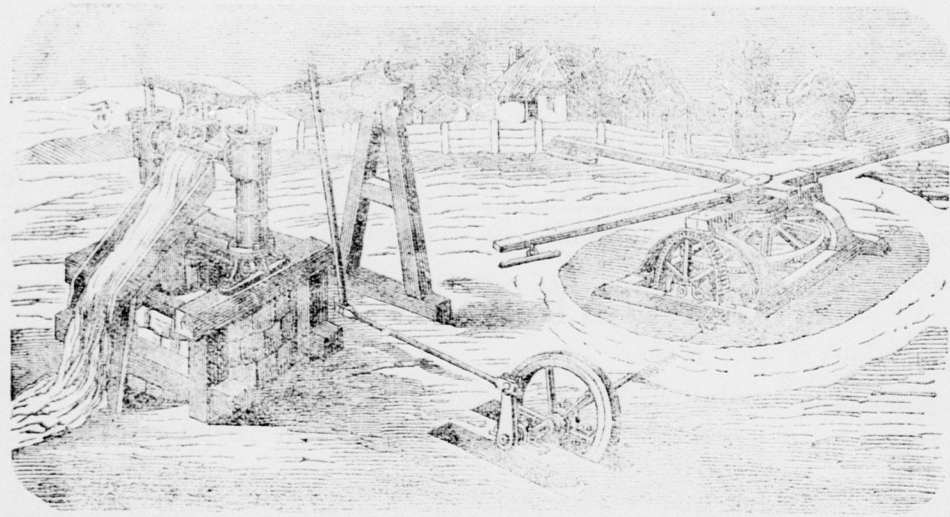
magyar nyelv teljes szótára

melyben az egyes szók különböző értelmének körülírás általi
 szelatos meghatározásán kívül különös figyelem van fordítva
 azoknak szójárás, közmondási, irodalmi stb. használatára
 valamint a szaktudományi és iparbéli műszókra is. Nélkü-
 lözhetetlen segédanyag mind a rangu és rendű magyar em-
 ber számára. Két kötet vászonkötésben. Ára 6 frt. (Stampfel
 K. könyvkeres. bizománya.)

Alapítottatott 1856-ban

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerkek gyára, harang és ereztetődeje,
 BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet,
kutakban és mindennemű szivattyukban

Biztatja teljes vízvezeték berendezési várossal, földbirtokosok és magánzók részéről, modern
 terveken alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlani

KÖZ- és MAGÁN-FÜRDŐK
 felszerelésére

szagmentes őrsekek

felállítására és minden vízművi munkálat gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

Debreczen, 1884. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában, Piacz, SIMONFFY-ház.